

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 484/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ošváth, s. r. o., Vajanského 1955/58, Piešťany, v mene ktorej koná konateľ advokát JUDr. Peter Ošváth, PhD., proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5To/55/2022 a jeho uzneseniu z 23. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 24. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5To/55/2022 a jeho uznesením z 23. júna 2022. V tejto súvislosti požaduje priznať mu primerané finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné konanie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona.
3. Sťažovateľ bol v tejto trestnej veci vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uznesením Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9Tp/2/2021 z 2. júla 2021 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6Tpo/36/2021 z 15. júla 2021.
4. Po tom, ako okresný súd rozsudkom č. k. 1T/89/2021 z 31. marca 2022 uznal sťažovateľa vinným zo spáchania označených prečinov, zaslal 2. júna 2022 uvedenú trestnú vec krajskému súdu

ako odvolaciemu súdu na rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku. Trestný spis bol krajskému súdu doručený 6. júna 2022.

5. Podaním z 2. júna 2022 doručeným okresnému súdu 6. júna 2022 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Z dôvodu prebiehajúceho odvolacieho konania okresný súd žiadosť sťažovateľa postúpil na rozhodnutie krajskému súdu.

6. Krajský súd uznesením č. k. 5To/55/2022-583 z 23. júna 2022 žiadosť sťažovateľa zamietol, zároveň neprijal písomný sľub sťažovateľa ako náhradu za väzbu a väzbu nenahradil ani dohľadom probačného a mediačného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému postupu krajského súdu a jeho uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť z dôvodu, že krajský súd v poučení nepripustil proti svojmu rozhodnutiu o väzbe riadny opravný prostriedok, a to aj napriek tomu, že jeho rozhodnutie bolo rozhodnutím prvostupňovým, proti ktorému podľa názoru sťažovateľa *„ex lege musí byť riadny opravný prostriedok (sťažnosť) prípustný“*.

8. Sťažovateľ je presvedčený, že podanie sťažnosti proti uzneseniu o osobnej slobode mu malo byť umožnené a rozhodovať o nej mal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako druhostupňový súd. A pretože sa tak nestalo, sťažovateľ považuje svoju väzbu za nezákonnú. Podľa jeho slov Trestný poriadok obsahuje záruky, aby zákonnosť väzby bola v praxi plne rešpektovaná. Medzi záruky garantované Trestným poriadkom patrí opravné konanie, predovšetkým z dôvodu, že rozhodnutie o väzbe vydané v prvom stupni nie je rovnako uspokojujúce pre všetky strany zúčastnené na konaní.

9. Ustanovenia Trestného poriadku podľa sťažovateľa určujú, že proti rozhodnutiu o väzbe je zásadne prípustná sťažnosť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn 5To/55/2022 a jeho uznesením z 23. júna 2022, ku ktorému malo dôjsť tým, že krajský súd v poučení nepripustil riadny opravný prostriedok proti označenému napadnutému rozhodnutiu o osobnej slobode sťažovateľa, a to napriek tomu, že išlo o prvostupňové rozhodnutie.

11. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

12. Z citovaného ustanovenia ústavy je zrejmé, že vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom verejnej moci (v tomto prípade všeobecného

súdu), pritom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98).

13. V aktuálnej veci nie je sporným a sťažovateľ to ani nijako nespochybňuje (práve naopak, jeho tvrdenie, že proti rozhodnutiu krajského súdu mala byť prípustná sťažnosť, o ktorej mal rozhodovať najvyšší súd, to v podstate potvrdzuje), že v čase doručenia jeho žiadosti okresnému súdu sa konanie vo veci samej (o trestnom obvinení) nachádzalo v štádiu odvolacieho konania na základe odvolania proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu z 31. marca 2022. Svedčí o tom aj oznámenie okresného súdu č. k. 1T/89/2021 z 10. júna 2022 adresované obhajcovi sťažovateľa, ktorým okresný súd reagoval na jeho (obhajcov) mail z 9. júna 2022, že príslušný trestný spis bol 2. júna 2022 zaslaný krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaní a z tohto dôvodu bola aj žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu obratom 6. júna 2022 zaslaná druhostupňovému súdu. Sťažovateľ túto skutočnosť v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom neatakoval.

14. Vzhľadom na odkaz čl. 17 ods. 2 ústavy na ustanovenia zákona, v okolnostiach danej veci konkrétne na ustanovenia Trestného poriadku, ústavný súd poukazuje na úpravu § 83 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého *„Proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak.“*

15. „Inak“ zákon ustanovuje v § 185 ods. 4 Trestného poriadku (sťažovateľovmu tvrdeniu sa najviac približujúca úprava), v ktorom sa uvádza, že proti uzneseniu odvolacieho súdu o vzatí obvineného do väzby je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhodne iný senát tohto súdu, ktorý pri tomto rozhodovaní má postavenie nadriadeného orgánu.

16. Podstatnou je v tomto ohľade konkretizácia rozhodnutia, ktorého sa citovaný § 185 ods. 4 Trestného poriadku týka, a teda ide o uznesenie odvolacieho súdu „o vzatí“ obvineného do väzby, to ale nebol prípad sťažovateľa.

17. Ústavný súd pripomína, že nie je oprávnený podávať výklad zákona, tam, kde je to zverené všeobecným súdom pri jeho aplikácii, avšak v danej veci je znenie zákona (§ 83 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) jednoznačné, dostatočne jasné a konkrétne. Nevzniká tu absolútne žiaden dôvod ani na analogické použitie iných ustanovení príslušného procesného predpisu.

18. Z uvedeného možno prijať záver, že sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorý v čase podania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu rozhodoval vo veci sťažovateľa o podanom odvolaní, je teda zo zákona vylúčená (§ 83 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku).

19. Pre úplnosť je vhodné na tomto mieste pripomenúť judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej z ústavy nevyplýva právo na dvojinštančné konanie o väzbe (IV. ÚS 7/2019). Uvedené je predmetom zákonnej úpravy a ako už bolo konštatované, Trestný poriadok podanie sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o väzbe nepripúšťa.

20. Postup krajského ako odvolacieho súdu pri poučení sťažovateľa o opravnom prostriedku bol teda správny v súlade s procesnoprávnym predpisom, ktorým sa konanie riadilo, a preto konformným aj s požiadavkou čl. 17 ods. 2 ústavy.

21. Pokiaľ je sťažovateľ presvedčený, že proti uzneseniu o väzbe na prvom stupni je sťažnosť vždy prípustná a ak uznesenie prvého stupňa vydá krajský súd, o podanej sťažnosti rozhoduje najvyšší súd, žiaľ takýto názor nemožno akceptovať, pretože takúto úpravu Trestný poriadok nepozná.

22. Za týchto okolností nevznikol žiaden priestor na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Ako už bolo uvedené, z čl. 17 ods. 2 ústavy jasne vyplýva, že k pozbaveniu osobnej slobody musí dôjsť v súlade so zákonom, ktorým je v danom prípade Trestný poriadok. V prípade sťažovateľa všetko nasvedčuje záveru, že to tak aj bolo.

23. Vzhľadom na uvedené ústavnému súdu neostávalo iné, iba ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu